

Juuni
2006

Nr. 6 (103)

Olevik

ÜLENURME VALLA LEHT

Kuis tahaks tantsida...

Kuidas tahaks tantsida selles lummavas jaaniöös! Oh, kuis tahaks haarata oma embusse kõik selle metsa ja maa, võtta sülle taeva ja tähed ning nende vahele oma armsaks saanud piigakese. Küll me koos siis kudrutaks, lausuks imelisi sõnu, mis voogavad kui vaikse tuule õhkõrn paitus. Ajaks jaaniöist juttu omavahel ja maheda kuuga – mida ta seal üksi passib?! Aga kes teda teab, mis vaevab tema pead? Kutsuks alla, ajaks siiski juttu, mine tea. Kuigi... las parem olla seal. Eks tema teab kõige paremini, näeb sealt kõrgelt taevavõlvilt kõige selgemalt, kus need inimhinged, noored punapõksed piigad, noored mehepojad midagi seal vaikselt sahisavas salus hoolega otsivad. Huvitav – mida? Ei lähe mina neid segama. Las otsivad, ehk leiavadki, mida otsivad. Kust see punnispõskne vääks siis muidu põllenurka sigineb. Eks ikka sellest hoolega metsa all otsimisest. Ja mitte ainult sellest! Piiga tahab kiigel kiigutamist, salajasi pilke himustab ta endal näha. Mis sest, et alati on tal vastuseks: “Ei näe ma neid, ei näe!” Küll ta näeb, kavalpea sihuke! Aga mis noorel mehel? Arva nüüd jah, et tema ainult seisab ja vaatab puud või kuud. Oota sa! Nii kui neiu kiigeotsal, poiss kohe jaol: “Las ma teen hoogu kah!” Mis peaks neiuksel selle vastu olema – ega iga päev seda rõõmu pakuta. Sätib ennast näoga poisi poole, et hästi näha oleks, kuis teeb hoogu lubaja. Ja ikka selle pärast kah, millest enne juttu oli. Millest? Sind kah! Sa ei

kuulagi või? Salajast pilku ootab piiga juba ammu. Veel möödunud sui rääkis teistele: “Ei tea, kas ma ei meeldi talle? Miks ta mind üldsegi ei vaata?” Teised piigad, olles veidi itsitanud, lohutasid teda lootusega, et just selle aasta jaanilapäeva õhta pidavat see sündima. Kas sa näed – sünnibki vist! Poiss pingutab ja kiigevõll teeb üha lõbusamat nägu, istelauad laulavad oma laulu ja kiigepuud nagisevad aina mõnusamalt. Las noored kiiguvad sõnajalad õitsema. Las laskub puna neile põskedesse, las silmaksed lõovad särada. Juheee, kiiigeleeeeee! Kõik, kes soovivad, kõik kiigele! Las kiik siis kiigub kõrge-elle, metsa kaunile õiele lähemale. Kui nüüd kiigel kiigutud, siis, et saaks silmad sära juurde, leidke jaanilõke üles. Jaanilõkke punav leek su keha paitab, soojendab, sind armutulle viib. Seda sa ju ootadki, piigake! Nüüd haara kinni kiigutaja käest ja lummavasse jaaniöösse tõtke, sumedasse sallu, sinna, kus kasvab sõnajalg. Vaiksel silmaleegil, käsikäes siis leidke ta, see oma sõnajalaõis.

Küll on hää unistada! Südames tekkis kohe niisugune kange tahtmine jaanitulele minna! Tulge kõik, sest Jaan l'äeb kindlasti meie valla jaanitulele!

JAAN AITAJA

Ülenurme “Konsum” on avatud

15. juunil kell 13.00 avati esimest korda Ülenurme kauaoodatud uue kaupluse ukse. Reedel, 16. juuni pärastlõunal parvles poemaja ümber aga ohtrasti pidulikumas rõivas rahvast – nüüd avati uut poodi pärispidulikkusega. Põlva TÜ juhatuses esimees Peeter Urman palus ukse ette tõmmatud sinist linti läbi lõikama meie vallavolikogu esimehe Heiki Sarapuu ja abivallavanema Haljand Kaasiku. Põlvalaste kaubanduspealikul (kaupluse omanik on Põlva Tarbijate Ühistu) oli palju tänusõnu öelda, sealhulgas ka meie vallajuhtidele, ennekõike just operatiivse, mõistva ja sõbraliku koostööst.

Pisut üle tuhande ruutmeetri kaubanduspinda, millest 600 m² on müügis-saal, on meie tarbijate kasutusse antud. Ülenurmes saab nüüd osta lilli ja taarat ära anda, tööle hakkavad juuksur ja Hansapanga sularahaautomaat. Avar ja kaasaegne kauplus on avatud, ülenurmelaste üks valulisemaid muresid on lahenduse leidnud. “Praegu võib pood tunduda ehk liiga suur, aga 10 aasta pärast on see vaata et väikegi,” ütles Peeter Urman oma avamiskõnes.

JAANIPIIDU ÜLENURME MÕISAPARGIS 23. JUUNIL KELL 16.00-02.00

16.00 lasteprogramm

16.00-20.00 sepatöö tutvustamine muuseumi sepikojas, avatud on muuseumi ekspositsioonid

18.00 päikesemängud lastele, suvelaulud Tõrvandi ja Ülenurme lasteaiade laste esituses

19.00 kontsert Reola kultuurimaja isetegevuslastelt
fotokonkursi “Kaameraga koduvallas 2006” parimate autasustamine
jaanitule süütamine, rahvalikud mängud ja jõukatsumised

20.30 pidutseme koos ansambliga Prii
õhtut juhib Jaan Aitaja
kohapeal saab osta süüa ja juua.

Korraldajad:
Ülenurme Vallavalitsus ja
Eesti Põllumajandusmuuseum

VALLAVOLIKOGUS

Ülenurme Vallavolikogu VI koosseisu VIII istung toimus 30. mail. Istungist võttis osa 13 vallavolikogu liiget, puudusid Urmas Sarja ja Toomas Tiisler.

1. Kuulati Kaupo Tamme avaldust sooviga ehitada Ülenurme valda Aasa elamurajooni palkmaja. Ülenurme valla ehitusmäärus ei luba tihehoones-tusalale palkmajade ehitust. Tehti ettepanek ehitusmääruse muutmiseks ja lubada palkmaja-de ehitust, kui palkmaja kaetakse voodriga. Ehi-tusmääruse muutmine tuleb arutusele 27. juunil volikogu istungil.
2. Nõustuti järgmistele kinnistute jagamisega ja tek-kinud maaüksustele maa kasutamise sihtotstarbe määramisega:
  - 2.1. Reola külas Aardla poldril asuv Linnu kinnistu jagamine kaheks – Linnu katastriüksus pindalaga 15,33 ha - sihtotstarve kaitsealune maa; Lauulu katastriüksus pindalaga 21,44 ha - sihtotstarve maatulundusmaa;

- 2.2. Läti külas Hannu kinnistu pindalaga 77,04 ha jagamine kaheks, jagamisel tekkivate maa-üksuste sihtotstarve on maatulundusmaa, oma-nik AS Metsäliitto Eesti;
- 2.3. Lepiku külas Ketraja kinnistu jagamine viieks seoses vajadusega eraldada avalikus kasutuses olev tee kinnistust, omanik Leili Eensoo;
- 2.4. Külitse külas Kulli kinnistu jagamine kaheks eraldi katastriüksuseks sihtotstarbega elamu-maa, omanik Arvo Kull;
- 2.5. Külitse külas Käre kinnistu (pindala 3,1 ha) jagamine kaheks katastriüksuseks sihtotstarbega maatulundusmaa, omanik Jüri Müür.
3. Määrati järgmised maa kasutamise sihtotstarbed:
  - 3.1. Rāni külas Loosi ja Aida maaüksuste siht-otstarve maatulundusmaa;
  - 3.2. Soinaste külas Riigimaa 1 maaüksuse maa kasutamise sihtotstarve elumumaa.
4. Kehtestati järgmised detailplaneeringud:

Vallavolikogu maiistung

- 4.1. Rāni külas Mäe kinnistu detailplaneering, omanik Eesti Maaülikool;
- 4.2. Tõrvandi alevikus Uus-Ilumäe maaüksuse detailplaneering, omanik Rein Möksi;
- 4.3. Täsvere külas Öie maaüksuse detailpla-neering;
- 4.4. Tõrvandi alevikus Ratasepa maaüksuse detailplaneering;
- 4.5. Reola külas Rooski maaüksuse detail-planeering;
- 4.6. Uhti külas Kulli maaüksuse detailplaneering;
- 4.7. Rāni külas Antsumetsa kinnistu detail-planeering.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 27. juunil.

REET SAKK,
vallasekretär

Tasuta riiklikust ohvriabiteenusest

Tartumaa Ohvriabikeskuses aidatakse inimesi, kes on sattunud hooletuse, halva kohtlemise, vaimse, füüsilise või seksuaalse vägivalda ohvriks. Teisiti öel-duna saab ohvriabi iga inimene, kellele on põhjustatud kannatusi või tekitatud kahju. Ohvriabi on tasuta avalik teenus, mille eesmärk on säilitada või parandada ohvri toimetulekuvõimet.

Ohvriabitoetajate poole on pöördutud erinevate muredega. Peamiselt on abi vajanud perevägivalda all kannatajad, kuid palju on jõudnud keskusesse ka vanemaid inimesi, kes otsivad lahendust oma sotsiaal-setele probleemidele.

Pakume esmast psühholoogilist nõustamist ja emotsionaalset tuge, samuti sotsiaalset nõustamist, mille käigus suuname vajadusel abivajaja erinevate teenuste juurde, mis on olulised probleemi lahenda-miseks või sellega toimetulemiseks. Lisaks pakume abi erinevate asutustega suhtlemisel, dokumentide vormistamisel, tugiisikuteenust kriminaalmenetluse käigus ja kohtuistungil.

Raske tervisekahjustuse, vähemalt kuus kuud kestva tervisehäire või ohvri surma korral on ohvril endal või tema lähedastel ohvriabi seaduse järgi või-malik taotleda rahalist hüvitist. Hüvitise määramise aluseks võetakse vägivaldakuuriga tekitatud kahjude loetelu: töövõimetusest tulenev kahju, ohvri ravikulud, ohvri surmast tulenev kahju, prillidele, hambapro-teesidele, kontaktläätsedele ja muudele keha funkt-sioone asendavatele abivahenditele ning riistele

tekitatud kahju, samuti ohvri matuselukud. On oluline teada, et hüvitise taotlemiseks tuleb pöörduda elu-kohajärgsesse pensioniametisse ning et hüvitise-taotlus tuleb esitada pensioniametile ühe aasta jooksul kuriteo toimepanemisest või ohvri surma päevast alates. Samuti peab kuriteost olema õigeaegselt politseisse teatatud ja algatatud peab olema kriminaal-asi. Kõigis neis küsimustes võib samuti ohvriabitoetaja poole pöörduda.

Keskusesse oodatakse ka lapsi, kes abi ja/või tuge vajavad. Nõu võivad küsida kõik inimesed nii telefoni kui e-maili teel, samuti ise kohale tulles. Soovi korral võib inimene jääda anonüümseks. Ei maksa pidada oma muret liiga tühihiseks, et sellega mitte tege-leda, proovime aidata kõikide probleemide puhul.

Tartumaa ohvriabikeskuses töötavad kolm ohvri-abitoetajat, kellel on erinev erialane ettevalmistus: sotsiaaltöö (Liia Kilp), psühholoogia (Katti Kask) ja pedagoogika (Anu Kruus).

Kodanike vastuvõtt on igal esmaspäeval, kolma-päeval ja reedel kella 9.00-12.00 ja 13.00-16.00 Riia 179a. Vastu võtavad:

Liia Kilp	tel 730 4202, kab 304
Katti Kask	tel 730 3069, kab 305
Anu Kruus	tel 730 3067, kab 306.
tartu.aa@ensib.ee	

KATTI KASK,
ohvriabi peaspetsialist

TEADE

Ülenurme Vallavalitsus (Pargi 2, Ülenurme vald) teatab, et 31.05.06. korraldusega nr 221 algatati Tartu Lennuvälja rekonstrueerimise detailplaneering ja selle keskonnajärgi strateegiline hindamine (KSH). Planeer-ingu koostamise eesmärk on nõuetele vastava 1800 m pikkuse peamaandumisrajaga lennuvälja väljaehita-mine ja sellest tulenevate piirangute seadmine. Planeer-inguala suurusega ca 100 ha asub Ülenurme vallas. Kavandatav tegevus ei tekita piiriülest keskonnajärgi.

Algatatud detailplaneeringu ja planeeringu KSH algatamise ettepaneku tegi AS Tallinna Lennujaam (Lennujaama tee 2, Tallinn), planeeringu ja KSH prot-sessi koostab AS K&H (Turu 45d, Tartu) ning OÜ Hendrikson & Ko (Raekoja plats 8, Tartu). Planeeringu

kehtestab Ülenurme Vallavalitsus.

Detailplaneeringu ja KSH algatamise otsustega saab tutvuda Ülenurme Vallavalitsuses avalike doku-mentidega tutvumiseks ette nähtud viisil ja ajal.

Detailplaneeringu lähteseisukohti ja eskiislaken-dust tutvustava ning planeeringu KSH programmi ava-liku arutelu toimumisaeg on 21.06.06. Tartu Lennu-jaama hoones kell 16.00.

Planeeringu KSH programmi avaliku väljapaneku toimumisaeg: 06.06.06 – 21.06.06. Programmiga tut-vumine: Ülenurme Vallavalitsus, Hendrikson & Ko kontorid Tartus Raekoja plats 8 ja Tallinnas Pärnu mnt 30-9 ning internetiaadressil www.hendrikson.ee/ylenurme.

PÄASTEAMETI TEATED

Lõuna-Eesti Päästkeskuse teade

Alates 1. märtsist tööd alustanud Päästeameti kohalik asutus Lõuna-Eesti Päästkeskus asub nüüd-sest aadressil **Vanemuise 64, Tartu 50410, telefon 733 7300, faks 733 7327**. Lõuna-Eesti Päästkeskuse tööpiirkond hõlmab kuus maakonda: Jõgeva, Tartu, Viljandi, Valga, Põlva ja Võru maakonnad. Päästkes-kuse tegevusvaldkonnad on päästetööde teostamine, riikliku tuleohutussjärelevalve teostamine, päästealase ennetustöö korraldamine ja tegemine ning päästeala kriisireguleerimisalase töö korraldamine ja tegemine Lõuna-Eesti Päästkeskuse tööpiirkonda hõlmavates maakondades. Lisaks avalikkuse informeerimine Lõuna-Eestis aset leidvatest päästeala sündmustest ja päästkeskuse tegevustest.

Maakonna päästeosakonna tegevusvaldkonnad on maakonna päästekomandode haldustegevuse ja juhtimise korraldamine, päästetööde tegemine ja juhtimine maakonnas ning päästkeskuse ennetus- ja kriisireguleerimisega seotud ülesannete täitmine maakonnas. Lõuna-Eesti Päästkeskuse kontakt-andmed on saadaval Päästeameti kodulehel www.rescue.ee regionaalsete päästkeskuste alajaotuses. Siia lisan maakondlike päästeosakondade kontaktandmed.

Tartumaa päästeosakond: Aleksandri 14, 51004 TARTU, tel 730 7600, faks 730 7699, e-post: tartu@rescue.ee. **Jõgevamaa päästeosakond:** Aia 36, 48307 JÕGEVA, tel 776 8310, faks 776 8329, e-post jogeva@rescue.ee. **Viljandimaa pääste-osakond:** Riia mnt 6, 1020 VILJANDI, tel 435 4510, faks 435 4549, e-post viljandi@rescue.ee. **Põlvamaa päästeosakond:** Lao 11, 63308 PÕLVA, tel 799 8610, faks 799 8608, e-post polva@rescue.ee. **Valgamaa päästeosakond:** Jaama pst 16, 68204 VALGA, tel 766 9756, faks 766 9759, e-post valga@rescue.ee. **Võrumaa päästeosakond:** Rāpina mnt 20a, 65606 VÕRU, tel 782 7110, faks 78 27149, e-post voru@rescue.ee.

EVELIN UIBOKAND,
Lõuna-Eesti Päästkeskuse
avalike suhete büroo juhataja
tel. 521 7622, 733 7315
e-post: evelin.uibokand@rescue.ee

Haaslava meeste laul Leedumaal

26.-28. maini viibis Haaslava meeskoor Leedumaal Šilute linna 495. aastapäeva pidustustel.

Šilute linn (~560 km Haaslastalt) oli piduriis, tänavad piinlikult puhtad ja heas seisukorras, paljud majad värskest üle värvitud. Meie meeskoori võõrustas Šilute linna kultuurikeskuse segaansambel "Minge", kus laulab 9 naist ja 4 meest.

Juba esimesel õhtul oli meie meeskooril esimene etteaste sealse kultuurikeskuses, kus lisaks meile esinesid kolm segaansambli (ühes ansambli oli näiteks 8 naislauljat ja 1 meeslaulja) Leedumaa erinevatest piirkondadest ning kohalik viiulivirtuoos koos klaverisaatjaga. Oli rütmikas ja heal tasemel kontserdiõhtu, millele järgnes väike seltsielu ümber mõõdukalt kaetud puuviljalaua.

Hotell, kus meie koor esialgsete kavade kohaselt ööbima pidi, oli kaks nädalat tagasi maha põlenud, sellepärast majutati meid linnast välja loodusesse ühe suure jõe kaldale kahte nn ameerika vagunelamusse, milles olid korralikud tualettruumid ja pehme voodi. Ettearvatult kujunes ööbimine kohalike õngitsejate naabruses lustilikuks ja hasartseks. Süüa tuli nii õhtul kui hommikul meil endil teha meile heldelt toodud singist ja kanamunadest, puudust ei tulnud ka kohalikust "metsakohinast".

Teisel päeval pärast hommikusööki algas paadisõit mööda jõge, mille laius ulatus kohati 50 meetrini. Sõitsime Kura poolsaare lahele ja tagasi, kokku olime vee peal oma neli tundi. Oli laulu, tuult, merd, mille sügavus kohati kõigest 1 meeter, nii et pidime oma "laevaga" peaaegu madalikule kinni jääma.

Pealeõunal jätkus meie välislähetus vastuvõtuga kohalikus pangas, kus vastuvõtjateks panga juhataja ise ja ka teised pankurid. Saime kinnitust, et ka Leedus elavad pankurid väga hästi ja on oma eluga äraütle mata rahul.

Õhtune Šilute linna juubelisünnipäevale pühendatud kontsert toimus kultuurikeskuse kõrvale monteeritud hirmkallil laval, mis võrreldav ehk meie Ölesum-meri või "Metallica" kontserdi ajaks üles monteeritavatega. Leedu rahvamuusika ja -tantsud läksid igatahes väga tugeva mürtsuga. Kohalike meeskoore ja meesansambleid ei esinenud ühtegi, kuulda oli, et sealmail on meeslauljaid väga vähe, meeskoore ei pidanud üldse olema. Meie meeskoori lauljaid vaadati, kuulati ja katsuti kui laulvaid Eesti imemehi, meilt võeti isegi autogramme, meile jätkus järelevaatajaid ja järelehoikamisi. Šilute linna isiklikult andis tänusõnade saatel üle tänukirja Haaslava meeskoorile mehise meeslaulu ja pidustustest osavõtu eest ning kutsus 5 aasta pärast toimuvatele linna 500. aastapäeva pidustustele.

Pidustuste ajal mängisid linna kesktänaval erinevad ansamblid, ringi hüppasid erinevad tolad, loomad ja linnud, ei olnud puudu ka miimidest - liikumatust erinevate sajandite suukujudest. Kohalikes kohvikutes ja restoranides oli teenindajatel raskusi inglise, saksa ja eesti keeles teenindamisega, hakka- ma saadi aga vene keelega (ka noored). Meil on jälle vastupidi.

Erinevates keeltes laulmist, vennastumist, tantsu ja lustimist jätkus kõigil kuni kolmanda päeva varahom-

KULTUURIELU

mikuni, mil asusime koduteele. Suur tänu Ülenurme ja Haaslava valla juhtidele Haaslava meeskoorile ajaloolise Leedu-kontserdireisi võimaldamise eest! Leedu on ilus maa, Eesti aga armsam maa.

ARNO JUSTUS,
Haaslava meeskoori ekspresident

Kui oled mees ja sa pead ka veidi viisijoru, siis sa ei kahetse, kui tuled laulma Haaslava meeskoori!

***

Samal ajal, kui suurem osa meeskoorist käis Leedumaal Eestimaa ilusat meeslaulu külakostiks viimas, laulis väiksem osa koorist Tallinnas Saku Suurhallis Eesti Meeslaulu Seltsi 25. juubelisünnipäeva pompöösil kontserdil. Mehed, kes oma laupäevase päeva pealinnas veetsid, jäid ka väga rahule. Lisaks ladusale peokorraldusele jättis laulupoistele hea mulje ka suurejooneline ehitise. Meie punapint- sakutes meeskooripoisse polnud sellel peol küll eriti rohkearvuliselt, aga koor oli esindatud ja vahvad muljed saadud. Pealegi paistab, et punast värvi eelistades on (koori)moe suund omal ajal üsna hästi ära tabatud – nüüdseks on vabariigis väga mitmed meeskoorid oma esinemisrõiva värviks just vereva valinud.

Mehed võtavad täiega!

Just selline oli 11.juunil Rakveres toimunud esimese meeste tantsupeo teise osa pealkiri. Tõesti, mehed võtavad TANTSU täiega! Seda rõõmu, lusti, hoogu, väge ja mehelikku tantsulisust kiirgas igast suurest ja väikesest peolisest. Rakverre tulnud 2000 mehe hulgas oli ka Reola segarühma tugevam pool.

Tantsujuhid pidid ühe 12-tunnise proovipäevaga kogu selle meesväe liikuma panema. Mehed ja poisid olid arukad ning peaproovi ja õhtust etendust võis südamerahuga publikule näidata. Rakvere staadionil äärmiselt tihedalt üksteise kõrvale istuvate pealtvaatajate hulgast ei puudunud ka Reola segarühma naised, lapsed ja toetajaliikmed ning nende vaimustus ja kaasaelamine jõudis ka väljakul „Karutantsu“, „Piibumeistrid“ ja „Laadalt tuleku“ tantsuantsivate omade meesteni. Pikaajagsete tantsupeokogemustega naised ütlesid, et Rakveres nähtu oli midagi erilist. Lisaks meeste vägevale ja südantliigutavale tantsule üllatasid ootamatud nüüdisaegsed nipid naistega.

Peo läbivaks teemaks oli „Poisist meheks“. Mehed tantsisid vanu rahvatantse ja poisid mängisid rahvamänge. „Kukerpillid“ mängisid elavat muusikat ja mehed esitasid väljakumurul lustikult Maie Orava, Helju Mikkeli, Mait ja Märta Agu, Maida Saare ja Kai Leete loodud tantse meesle. Tallinna tantsupeoks (2004. a) seatud „Siit eesti meestetantsudest“ oli väärt, et seda uuesti tantsida - see oli meeste tantsupeo idee alus ja julgustus, et hulga noori ja vanu mehi koos tantsimas annab erilise vägevuse. Tarvanpää Seltsi tantsujuhi, peo pealavastaja Maie Orava

Reola tantsumehed Kalli ja Linnamäe tarvaga.

sooviks oli tantsu kaudu väärtustada Eesti meest.

Rakveres tehti ajalugu mehisel tantsusammul. Reola segarühma mehed on rõõmsad ja igati rahul, et nad said osaleda sellel ainulaadsel peol ning nautida ürgse tantsu ilu, jõudu ja väge.

Pilte meeste tantsupeost võib näha aadressil www.reolasegaryhm.pri.ee (Mis teoksil 2006).

KALLI IRD,
Reola segatantsurühma juhendaja

Ülenurme põhikooli lõpetajad

9.a

Anneli Aasmaa
Sandra Erm
Henri Heimola
Hendrik Hiimäe
Janno Jõesaar
Grete Kaasik
Kevin Kalle
Birgit Kalmus
Andres Kasesalu
Egeli Kirk
Kristiina Kurg
Birgit Laan
Monika Laan
Maarja-Liisa Linnasmägi
Kristjan Lustmets
Sigrit Lõhmus
Kaarel Mägi
Arne Niitsoo
Liis Paulus
Liis Pokinen
Signe Prost
Eeva-Maarja Raamat
Evelin Rammul
Kristjan Roosve
Siim Saar
Kristjan Sakk
Siim Tenno
Ats Uibopuu
Urmo Utar

Klassijuhataja Peep Reimer

9.b

Annika Alep
Helen Altement
Aigar Antson
Katrin Ehasalu
Allar Foht
Artur Khokkonen
Martin Jakobson
Kristol Kalpus
Gerli Kangro
Kairi Kangro
Kristi Kangro
Silver Kask
Maarja Kattai
Henri Kivimaa
Kristian Kraus
Madis Kuhi
Allar Kuus
Joel Leppik
Maarja Mandel
Toomas Matvejev
Heiki Möll
Esko Oras
Mihkel Paju
Jürgen Pärn
Mihkel Raudsepp
Liis Reinol
Mari Sarap
Marek Siimo
Kairi Sinimäe
Siim Suurkütt
Eva Süüden
Tanel Tann

Klassijuhataja Külli Loos

KALLID ABITURIENDID!

Ja ongi möödas need kolm “päevase kaugõppe” aastat!
Need olid õpetlikud nii teile kui ka meile.
Meelde jääb kõik hea!

Maia Uiibo ja Piret Rannast

*Elu pole kerge kellelgi.
Ja mis sellest?
Olgu meil visadust
ja eelkõige eneseusku.
Peame uskuma, et meil on
Millegi jaoks annet
ja see miski tuleb iga hinna eest saavutada.*

Marie Curie

Ülenurme Gümnaasiumi lõpetajad

12.a

Tom Aas
Jorma Drenkhan
Enri Himma
Marek Hunt
Krista Jalajas
Toomas Jaska
Karolin Kaasik
Ingrid Kalda
Kadri Kann
Karis Karon
Kristjan Kirm
Kaisa Kliimand
Kristiin Kukk
Jano Kunts
Gerli Kähr
Angelika Käo
Liina Käärst
Lauri Laving
Hedi Leeduks
Katrin Nooska
Jane Peda
Kristjan Priks
Ivo Reinol
Relika Riives
Maksim Romanovits
Raili Russak
Merili Ruusar
Marili Tenn
Sandra Tikk

Klassijuhataja Piret Rannast

12.b

Ilian Aasmaa
Maikret Helme
Mariliis Hänilane
Raido Kaasik
Eeva Karelson
Kairi Karlson
Aimar Kivirüüt
Sven Kliimann
Angeelika Kolpakova
Janno Kuntus
Laur Kübarsepp
Kaarel Lehtsalu
Lauri Lokko
Ly Looga
Sille Lõhmus
Martin Merirand
Timo Oja
Marko Otsus
Kaupo Piirsalu
Merlin Ponna
Raiko Prosa
Kersti Roosimäe
Maris Rätsep
Helen Saar
Karoli Saar
Priit Saks
Halja Silm
Marilyn Ziugmann
Aadu Teinberg
Sirli Ärmann

Klassijuhataja Maia Uiibo

Noored meistrimehed

13. mail toimus Tartus Kivilinna Gümnaasiumis suur võistumeisterdamine, võistlejateks 5.-6. klassi poisid. Meie kooli esindas 6.b klassi poiss Jass-Villi Laaneots.

Meisterdati kindlal etteantud teemal, milleks sellel aastal oli lennumehhanismid, s.t etteantud materjalist tuli valmistada mingi lennumasin. Jass-Villi Laaneots tegi valmis lennuki, millel olid rataste asemel ujukid. Töö teostamiseks oli aega 3 tundi. Hindamiskomisjon,

kuhu kuulused kaks õpetajat, oli õiglase ja erapooletu, kuna nende õpetajate õpilased konkursil ei osalenud. Tööd hinnati järgmiste kriteeriumide alusel: töö omanäolisus, töötlemise kvaliteet, ohutusnõuetest kinnipidamine. Meisterdamisest võitis osa 14 poissi.

Ja nüüd tulemustest. Need olid meie jaoks väga rõõmustavad, sest meie kooli õpilane Jass-Villi Laaneots saavutas esikoha. Väga tubli! Tema lennumehhanism oli tehtud omanäoliselt ja kvaliteetselt, mõle-

HARIDUSELU

mad žüriiliikmed panid üksmeelselt esimeseks just Jassi töö. Soovime noorele meistrimehele ka edaspidiseks häid ideid ja nende teostamist, õnnitleme veelkord! Täna võistumeisterdamise korraldajat Kivilinna Gümnaasiumi tööõpetuse õpetajat Aivar Juhansonit.

TOOMAS LAAN,
ÜG töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja

Eriti tore - Ülenurme, Rõngu, Rakvere

Meie eesti keele õpetaja Ivo Porkon tutvustas 10.a klassile Andrus Kivirähi näidendite kogumikust lugu „Rikka õelusel pole piire“. Aktiivsed õpilased olid nõus enda lavalised oskused taas proovile panema. Rollid jagatud ja esimesed vaidlused peetud, hakati vähehaaval proove tegema. Kuna me ei olnud selles eriti järjekindlad, jäime lõpuks pisut ajahätta.

Meie oodatud, kardetud ja ärevust tekitav esimene esinemine, mis oli ühtlasi ka meie peaprooviks, toimus Rõngus 21. märtsil. Sealse teatripäeva korraldus jättis soovida, sest olid arusaamatused riietusruumidega ja žüriiga. Süüa sai ja nalja ka. Pärast etendusi toimus *playback-show*, kus ka meie kooli hakkajad poisid Allar Skuin ja Raimo Randla tegid eksrompteaste. Rõngus oli kohal ka Ülenurmelt algklasside näitetrupp oma juhendaja Jaan Aitajaga.

Hoolimata ruumikitsusest ja palavusest, esines

10.a klassi näitetrupp edukalt. Auhinnaks saime 3 kuu tellimuse ajakirjale „Tervis +“. Samuti saadeti meid edasi 9. aprillil Rakveres toimuvale kooliteatri festivalile „Propaganda 2006“, sest olime ainsad osalejad Tartumaa gümnaasiumide arvestuses (nii kurb, kui see ka pole).

Pärast Rõngu kogemust tegime proovides pausi. Mõned päevad enne Rakverre sõitu oli nõus meie kasulikele näpunäitele jagama Rõngu teatripäeva žürii esimees Astrit Hallik, kes on Rahvakultuuri Keskuse Tartu osakonna spetsialist.

Rakveres ootas meid suur teatrimaja ja palju huvilisi. Eriti meeldis meie teatri lava. Nii suurel laval polnud meist keegi veel mänginud. Näidend kulges üsna hästi ja huumoririkkalt, kuigi tõsidusest ja näidendi mõtte väljendamisest jäi meil üsna palju puudu. Samas on teada, et Kivirähi näidendeid ongi raske

mängida nende sügava allegoorilisuse tõttu. Näidend etendatud, kuulasime arvustused ning rõõmsate meelte ja täis kõhtudega võis alata sõit koju.

Rakveres esinemine ei jäänud meil viimaseks, kuna 28.aprillil toimus Ülenurme Gümnaasiumis ka kooli näitemängupäev. Oma kooli ja rahva ees oli tore esineda, arvestades seda, et meile oli kogunenud isegi mingit kuulsust, kuna meid näidati „Aktuaalses kaameras“ 10 sekundit ja Maire Aunaste saate „Meie“ ees enne vestlust Herta Elviste ja Lembit Eelmäega. Näitemängupäeva raames etendatud näidend tuli üle ootuste hästi välja ning me usume, et tegime tubli töö.

KAIRIT PEHKA
MART SUURKAST
10.a klass

“Snuffi?” – “Täna, ei.”

Snuff, snus, snüüz? Nuuskubakas, mokatubakas, huultubakas, põsktubakas, närimistubakas, muidu tubakas? Aprikoosi-, mustika-, maasika-, lagritsa- või kirsimaitseline? Karbikeses, kotikeses? Musta, punast või sinist värvi? Nõrgema või karmima „lak-suga“? Hangi, osta, proovi! Ilgelt lahe! Sõber proovis!

Turg toimib, internetis koguni 24 tundi ööpäevas. Alles sügisel köitis meeli vesipiip, vahepeal on ilmunud uued „tegijad“. Mõnel pool on see kõik juba läbikäidud tee, teisel alles jõudukoguv trend. Ka kõige trenditeadlikumal pole kerge selles segadikus orienteeruda, üks hullus lõpeb ja teine algab. Vesipiipu reklaamiv info lubab, et vee kaudu filtreerub 90% kahjulikest kemikaalidest, et organismi satub vaid 0,5% nikotiini ning 0% tõrva. Pahatihti põhinebki sellel väärinfo vesipiipu popsatavate laste ja seda lubavate vanemate usk. Teadus aga väidab kehtvalt vastupidist: tubakas jääb tubakaks. Nii nagu ei ole „lastelimonaad“ ei long-drink, siider ega lahja vein, nii ei ole olemas ka „lastenarkootikume“. Meditsiinistatistika on karm. Tubakas on endiselt tapja nr 1. Kõik tubakatooted on kahjulikud ja tubakaseadus keelab alaealistel nende kasutamise.

Tubakatoodete pruukimine on sõltuvushaigus. WHO (Maailma Tervishoiu Organisatsioon) andmetel seostub tubakas vähemalt 25 raske haiguse tekkega. Suitsetamise tagajärjel haigestub Eestis aastas 3000 inimest haigustesse, mis on otseselt seotud tubaka tarbimisega, suremuse struktuuris moodustab see arv 1/5 surmajuhumitest aastas; see tähendab 10 värsket kalmu päevas...

Veel koledaid arve. Tervise Arengu Instituudi viimastest koolinoorte terviseuuringust loeme: 33% 13-15-aastastest praegustest Eesti noortest suitsetab regulaarselt (35% P ja 30% T, arvud ei erine piirkonniti oluliselt); 20% Eesti poistest ja 16% tüdrukutest (13-15-a) alustab päeva suitsuga; 10 aasta jooksul on Eesti tüdrukute suitsetamine kasvanud 10%. Veel mõtlemapanevat. 81,7% suitsetavatest noortest elab kodudes, kus suitsetatakse nende juuresolekul.

Kuidas on lood meil? Heitke pilk raudtee-äärse heki alla, vaadake koolitee-servi, jälgige koolilaste liikumist vahetundide ajal ja pilt on selge.

Põhjused? Kas tõesti pelgalt reklaam? Õnneks on reklaam nüüd seadusega keelatud. Ringikõndiv reklaam? Info puudus? Ei, pigem aja veetmise-surnuks-löömise viis, põhjus pausi pidamiseks, põnevus teha midagi keelatud, kaaslaste mõju, soov kõhnuda... Arvatakse, et tervis on igaühe enda probleem. Kas murdeealine noor mõtleb sellele, mis tuleb 20 aasta pärast? Ikka tuleb omal nahal kõik ära proovida. Sageli saab proovimisest harjumus ja nuuskubaka „tributõmbamiskogemus“ avab tee kangema kraami juurde. Suitsetamisest loobumine ei ole millestki heast ilmajäämine; pole ühtegi tõsiseltvõetavat argumenti, miks peaks jätkama. Siiski ei ole tubakast loobumine üldsegi kerge ettevõtmine, aga samuti ka mitte lootusetu üritus. Tartus saab abi ja nõu Ülikooli Kopsukliinikust ja Lipiidikeskusest, kus on avatud nõustamiskabinetid suitsetamisest loobujatele.

Tapja nr 1 on hiiliv ja salakaval. Põnevast proovimisest võib kujuneda tülikas sõltuvus. Märgid, mis viitavad võimalikule sõltuvushaigusele nii tubaka kui ka teiste „olluste“ suhtes, polegi alati nii ühesed. Sügavamatele probleemidele, võimalikule sõltuvusele (s.h alkoholist ja tubakast), aga ka teiste arenguprobleemidele võivad osutada järgised asjaolud:

- * passiivsus ja iseseisvusetus;
  - * puudub enesesusaldus;
  - * puudub valmisolek konflikt „üle elada“;
  - * vähene valmisolek ja tahe probleeme lahendada;
  - * liiga kõrged või jälle liiga madalad nõudmised iseendale;
  - * raskused suhete hoidmisel ja loomisel.
- Kui te olete märganud, et
- * teie lapse iseloom on viimasel ajal muutunud, ta on kergesti ärrituv ja pidevalt halvasti tuju;
  - * tema tervises on ootamatult toimunud muutused;
  - * tal on ootamatult vaja rohkem taskuraha;

- * tal on muutunud sõbrad või on suhted nendega halvenenud;
- * ta puudub sageli koolist, hinded on halvenenud;
- * ta on endassetõmbunud, mistõttu on temaga raske usalduslikult vestelda, siis võib (aga ei pruugi) tal olla probleeme mingite meelemürkidega.

Esmased nõuanded:

- * räägi oma lapsega kõigest, ka alkoholist, tubakast ja uimastitest;
- * kuula oma last ja pea tema erinevusest ja tunnetest lugu;
- * sea lapsele kindlad piirid, kuid pea nendest ka ise kinni;
- * ole valmis rääkima ka enda uimastite (alkohol, tubakas ja ravimid) tarvitamise kogemusest;
- * vanemate igapäevane eesküü aitab kaasa sellele, et lapsed ei hakka meelemürke nägema igapäevase elu osana. Vaata üle oma suhted „igapäevaste narkootiliste ainetega“ nagu alkohol, nikotiin ja ravimid. Kas alkohol kuulub iga peo juurde? Kas talud suitsetamist, kui ise ei suitseta? Kuidas suhtud alkoholi ja autosõitu? Kui kiiresti haard tabletid järele ka väikese peavalu puhul? Võib-olla aitab enesekriitika ka oma poega või tütar paremini mõista või leida selgitusi lapse käitumisele?
- * tunne huvi, kes on lapse sõbrad ja millega ta vabal ajal tegeleb;
- * julgusta noort tegema iseseisvaid otsuseid, iseseisvalt mõtlema, seisma enda eest grupis;
- * soodusta tervislikke ja arendavaid harrastusi;
- * tunnusta tema püüdlusi ja tegevusi.

Noor vajab vanemate pidevat toetust ja armastust, ka siis, kui ta seda näiliselt väliselt tõrjub ja trotsib. Tundes teie toetavat armastust, õpivad nad aja jooksul uskuma endasse, olema iseseisvad. Eneseusk ja oskus teha õigeid valikuid on parim sõltuvusekaitse.

Olge terved!

RIINA LEPIK,
koolipsühholoog

POLIITIKAELU

Õigusruum ja poliitiline keskkond peavad teenima inimest

Viimastel aastatel on inimestes tekitanud palju pahameelt avalike teenuste kadumine maakonnakeskustest. On selge, et nii arstiabi kui haridus, aga ka näiteks passi või ID-kaardi taotlemine peavad olema elanikule kättesaadavad tema kodukoha lähedal. Paraku on paljudes maakondades oluliste riigi teenuste kättesaadavus märgatavalt halvenenud. Samas näeb aga Eesti Reformierakonna, Eesti Keskerakonna ja Eestimaa Rahvaliidu koalitsioonilepe ette, et kõik riigi teenused peavad olema kättesaadavad kõigis maakonnakeskustes.

Eestis on praegu üle 400 kehtiva seaduse, mis sätestavad muuhulgas mitmete asutuste pädevuse ja ülesanded. Nendel seadustel peaks põhinema ka avalike teenuste osutamine. Kahjuks aga seda, milleks riik ja kohalik omavalitsus inimesele vajalik on ja millisel viisil avalik sektor inimesi abistab, ei ole otseselt reguleeritud ühegi seadusega. Veelgi enam, kuna avaliku teenuse legaalfiniisiooni pole olemas, siis on see võimaldanud käsitleda erinevatel isikutel ja asutustel avalikku teenust ja selle osutamise kohustust oma suva järgi sõltuvalt ametkondlikust, poliitilisest või muust hetkehuvist.

Avaliku teenuse mõiste peab välja tooma avaliku võimu mõtte ning selle tegevuse peaeesmärgi, milleks on esmajoonel inimestele hüvede ning kõige laiemas mõttes turvalisuse pakkumine. Lähenedes inimestele peab olema avaliku teenuse tarbija keskne, mitte aga asutusi tähtsustav.

Siseministeeriumi analüüsis avalike teenuste kättesaadavuse hetkeolukorda kõikides maakondades ja selgus, et riigiasutuste ümberkorraldamise või likvideerimiste tagajärjel on maakondadest kadunud paljud eluks vajalikud avalikud teenused. Maakonnast kadunud avalike teenuste kitsaskohad on näiteks sünditusabi teenuse

kadumine Jõgeva ja Lääne maakonnast ning politseitoote ümberkorraldamine Jõgeva maakonnas. Analüüsi põhjal on üldised negatiivsed näited maakonnast kaotatud riigi teenuste osas ka haldus- ja maakohtute süsteemi ümberkorraldamine, mille tulemusena näiteks Hiiumaa inimesed peavad teenuse tarbimiseks sõitma Tallinnasse või Pärnusse, Jõgeva elanikud Tartusse ja Järvamaa inimesed Pärnusse. Samuti on inimestele suuri ebamugavusi põhjustanud Riigiarhiivi tegevuse ümberkorraldamine, mille tulemusena näiteks Järvamaa inimesed peavad arhiiviteenuse saamiseks sõitma Rakveresse.

Riigiasutuste ümberkorraldustega on paratamatult kaasnenud ka töökohtade kadumine. Viimase kuue aasta jooksul on maakondade avalikus sektoris kadunud ligi 500 töökohta, mis on võib-olla küll hoidnud kokku riigi kulusid, kuid samas toonud kaasa maapiirkondadest aktiivsete inimeste ja nende perede lahkumise.

Jätkusuutlik areng eeldab konkurentsivõimelisi keskusi, kohapealset avalike teenuste pakkumist, püsivat toimetulekuvõimet ning kohaliku algatust. Kohaliku elu arendamiseks vajavad Eesti piirkonnad aktiivseid ja ettevõtlikke inimesi. Selleks tuleb aga tagada kõikides piirkondades inimestele elamisväärsed tingimused ja võimalus vajaduse korral riigi ning kohaliku omavalitsusega suhtlemiseks.

Esitasin siseministeeriumis läbi viidud analüüsi põhjal valitsuse liikmetele rea ettepanekuid avalike teenuste kättesaadavuse parandamiseks. Maakondade jätkusuutlikkuse tagamiseks on vajalik riigi asutuste struktuurimuudatuste juures arvestada mõju inimeste elukorraldusele. Tegin ettepaneku ministeeriumi- ja valitsemisalas avalike teenuste osutavate asutuste ümberkorraldustes arvestada regionaalse mõjuga ehk kooskõlastada muudatused

regionaalministriga.

Kiiresti on vajalik välja töötada avaliku teenuse nõuded ja siduda need avaliku teenuse standarditega. Samuti tuleb välja töötada Avaliku teenuse seadus, mis fikseerib avaliku teenuse mõiste, selle osutamise kohustuse, nõuded teenuste osutamisele ja kättesaadavusele ning määratleb teenuse pakkuja ja tarbija õigused ning kohustused.

Pean otstarbekaks luua maakonnakeskustes maa-avalitsuse juures avalike teenuste osutamiseks riigiteenuste esindusbürood, mis koondaksid kõik maakonnas pakutavad riigiteenused ja mis säästaksid inimesele hulga aega ja jalavaeva.

Omaette võimaluseks avalike teenuste kättesaadavusel on kahtlemata infoühiskonna arendamine ja info- ja tehnoloogiliste vahendite rakendamine kõikidel ühiskonnala tasanditel. Arvutite ja interneti kasutamine võimaldab avalikud teenused kättesaadavaks teha meist igaühe kodus. Teisipidi jällegi võimaldab kiire andmevahetus avaliku teenuse osutamisel muuta teenuse kiiremaks, õigemaks ja asjakohasemaks.

Eeltoodust tulenevalt ei pääse meie riik vajadusest kokku leppida avalike teenuse mõistes, avaliku teenuse osutamise kohustustes ja teenuste kättesaadavuse nõuetes. Kõige kindlamaks garantiiks Eesti elanikele on sellise kokkuleppe saavutamine seadusandlikul tasemel. See kokkulepe peab saama vundamendiks nii riigi ja kohalike omavalitsuste tegevusele avalike teenuste osutamisel ning nende kättesaadavuse parandamisel kui ka infoühiskonna arendamisel.

JAAN ÕUNAPUU,
regionaalminister

Ülenurme Lionsklubi neljas aasta lõppemas

Neli aastat on tegutsenud Ülenurme lionsklubi „LC Ülenurme“. Usun, et klubi tegemistest on üht teistkuulda olnud. Aktiivsete meeste ehk velide klubis on praegu 27 liiget. Nad kõik on andnud oma panuse lionsliikumise heategevuse ja erinevate heategevuslike ürituste korraldamise kaudu.

Aasta tegu „4+“

LC Ülenurme aasta tegu „4+“ raames said alates jaanuarist 2005 tasuta lõunasöögi kõik need Ülenurme Gümnaasiumi õpilased, kelle peres oli neli või enam last. Kokku oli 11 õpilast, kelle koolilõuna eest maksid Ülenurme lionid. Käesoleva aasta jaanuarist on riigi poolt tagatud õpilaste tasuta toitlustamine põhikooli lõpuni. Nüüd saavad LC Ülenurme kulul tasuta lõunasöögi 7 õpilast, seda küll alates aprillikuust. Klubi on raha teeninud heategevusürituste korraldamisega. Nii on LC Ülenurme juba kaks aastat järjest korraldanud heategevusürituse, mille tulu on läinud õpilaste toitlustamisele.

Maarja küla

Maarja külas Põlvamaal on praegu kaksteist intellektipuudega noort saanud endale väga toredad elamised Rootsi lionite toetusel. Küla rajamisel on oma jõuga aidanud kaasa Ülenurme lionid. Olene abiks olnud mitmel korral metsatöödel, küttepuidu varumisel ja heakorratöödel.

Helkurid

Sügisel otsustas klubi valmistada LC Ülenurme helkurid „Hooli endast ja teistest“. Nende helkurite lastele kinkimisega püüdsime aidata teadvustada helkuri kandmise vajadust pimedal ajal, et ennetada õnnetusi.

Vabatahtlike tunnustamine

LC Ülenurme esitas tunnustuse saamiseks Ülenurme Gümnaasiumi 12. klassi õpilase Kadri

Kanni, kes korraldab 2004. aasta septembrist üks kord nädalas Maarja küla lastele hipoteraapiat, seda ka suvisel ajal, sõites liinibussiga Ülenurmelt Põlvamaale ja tagasi, et Timmo tallides läbi viia Maarja küla lastele ratsutamisteraapiat. Tänuäheks valitigi Kadri Kann saja vabatahtliku hulka, kes sai Eesti Vabariigi presidendilt tänukirja ja spetsiaalse rinnamärgi.

Sõprussidemed

Nii nagu vallaalgi, on LC Ülenurme klubil sõprussidemed LC Joroineni klubiga Soomest. Kui jaanuaris oli LC Joroineni klubil 45. aasta juubel, siis osales meie klubi delegatsioon nende juubeliüritusel. Aprillis oli bussitais sõprusklubi lioneid koos leedidega Ülenurmel tutvumas meie klubi tööga.

Üritused

LC Ülenurme neljanda aasta tegevus on olnud väga aktiivne. Olene osalenud piirkonna ballil Valgas, tsooni jõulupeol korp! Rotalia majas, heategevuskontserdil Jaani kirikus, piirkonna mälumängufinaalis. Samas on olnud suurepäraseid meie klubisisesed üritused koos leedidega nagu Charter Night ja hooaja lõpuüritus peredega, mis sel aastal toimus Meegaste turismitalus.

Tulemas on veel piirkonna suvepäevad Kuremaal, millega lõpeb ka lionsaasta.

OLEV SALUVEER,
LC Ülenurme klubi president 2005/2006

INFO

Juunis-juulis Eesti Põllumajandusmuuseumis

Eesti punase tõu näitus-konkurss Viss 2006

20. juunil kell 11.00-15.00

Põllumajandusmuuseumi areenil valitakse 17. korda kõige ilusam eesti punast tõugu lehm. Loomi hindab Taani kohtunik Lars Iversen. Veiste hindamisel saab kaasa lüüa ka publik. Täpsematele arvajatele meened.

- * Toimub kahekuuliste vasikate esitus, lapsed saavad valida oma lemmiku.
- * Kell 12.00-14.00 muuseumiprogramm "Karja-poiss on kuningas": lõkkel pannkookide küpsetamine, karjasemängud, karkudel kõndimine.
- * Kell 12.00-14.00 Eesti toitu tutvustavad programmid "Rukkileib meie laual" ja "Piim on tervis": leiva küpsetamine, koorelahutajaga piimast koore eraldamine, võimasinaga või tegemine, isetehtud või ja leiva maitsmine, temaatiliste filmide vaatamine.
- * eestimaiste liha- ja piimatoodete degusteerimine.
- * kaubeldakse käsitööga.
- * avatud on muuseumi näitused ja töötoad.
- * Meeleolu loob Aivar Pihlak Bänd.
- * Käsitöömeistritel palume registreeruda tel 738 3819 või 738 3810.

Oodatud on kõik huvilised.

Üritus on tasuta!

Korraldajad: Eesti Töuloomakasvatavate Ühistu ja Eesti Põllumajandusmuuseum

Ülenurme mõisapäevad

30. juunil ja 1. juulil saab Eesti Põllumajandusmuuseumis alguse uus traditsioon. Esimest korda toimuvad Ülenurme mõisa- ja talupäevad. Projekti idee kohaselt saab Ülenurme mõisa- ja talupäevadest igaüks Tartumaa aja- ja kultuurilugu tutvustav suur-üritus.

Vanimad kirjalikud teated Ülenurme rüütlimõisa kohta on pärit 17. saj algusest. Inimasustuse ajalugu Ülenurmel on aga palju pikem, ulatudes arheoloogiliste leidude põhjal 4.-5. saj. m.a.j. Eesti Põllumajandusmuuseum tutvustab oma ala riikliku keskmuseminu põllumajanduse ajalugu ja toomisvahendite arengut näituste ja ürituste abil kogu Eestile ja ka välismaale.

Mõisapäev 30. juuni

- * 15.00 Noorte ajaloohuviliste konverents "Koduvald Ülenurme" - muuseumi häärberi roheline saal.
- * 16.30 Näituse "Maakodu 2006" ametlik avamine ja võitjate autastamine - häärberi roheline saal, ekspositsioonihoone.
- * 18.00 Etendus "Ajaloos hallis hämaruses..." Ülenurme mõisa ajaloo; tantsutrupi "Matilda" vanaaegsed tantsud.
- * 19.00 Barokkmuusikakontsert ajastu instrumentidel (esinevad Lilian Langsepp ja Halena Valpeteris).
- * 20.00 Mõisapäeva lõpetamine.

Ajutine näitus "HEINAAEG" tunamullu. Vikatit luiskab Olev Saveli.

Talupäev 1. juuli

11.00-24.00 - terve päev mõnusat talumeeleolu!

- * Uudistada saab erinevaid taluloomi, toimub tõujäärade ja -lammaste müük, käsitöölaad ning hobusõidud.
- * Kasulikke ja huvitavaid nippe ning oskusi saab omandada erinevates õpitubades: sepatöö, kangakudumine, kõlavöö kudumine, vitspunutiste valmistamine, puutöötegumine, linaketrus ja nõõripunumine. Saab lahtisel tulel pannkooke küpsetada, proovida muuseumi leivaahjus küpsetatud leiba ja uudistada, kuidas valmib või ning mida piimast veel saab.
- * 19.00 esineb ansambel Jeerum ja toimub külasimman koos kohalike taidluskollektiividega.

Muuseumi näituste külastamine muuseumipääsmega, igas õpikojas osalemine 25 krooni.

Mõisa- ja talupäevadega tuuakse esile Ülenurme looduskauis asupaik ning uuritakse ja tutvustatakse endise Ülenurme mõisakompleksi ja looduskaitsealuse pargi ajalugu. Ürituse raames tutvustatakse ja väärtustatakse Ülenurme mõisa kui tootmisüksuse sotsiaal-majanduslikku funktsioneerimist ja mõju ümbruskonnale minevikus ning seoseid tänase ja homse päevaga. Ühtlasi tähistatakse Eesti Põllumajandusmuuseumi asutamise (02.07.1968) 37. aastapäeva.

Talutekstiilide näitus "Küll ma tunnõ oma kodo..." 1. juuni - 1. september

Aimre Pahonini ja Marju Jänese kogutud ja valmistatud talutekstiilide näitus "Küll ma tunnõ oma kodo..." esitab valiku tekstiile, mis sobivad meie maa-

kodudesse. Kodu kordumatuse ja omanäolisuse suureka osaks oli ja on naiste näpuosavus. Näitusel on uute seas välja pandud ka vanu esemeid, mille valmistajadki teadmata, kuid töö on ajatu ja sellest saadud emotsioon ehe – ehk leiade mõtteid omagi kodu kaunistamiseks-soojendamiseks. Kasutatud on eelkõige naturaalseid materjale, avastada võite mitmeid käsitöövõtteid. Hingel olnud ja käe kaudu teoks saanud mõte annab sooja, mõnigi tunneb õrna tundeirvega ära vanaema kodu, kust tuldi elumõllu kosunult ja soojasanaalt.

Marju Jänes on Eesti Põllumajandusmuuseumi kangur, kes valmistab ka rahvariideid. Aimre Pahonin on juba aastakümneid tegelenud Vanemuise teatris kostüümidega. Nende ühisel nõul ja jõul valmivad MTÜ-s Soasulane uued tekstiilid, mida innustab tegema varemade näputöö.

Näitus "Küll ma tunnõ oma kodo..." avatakse 1. juulil kl 15.00 Ülenurme mõisapäevade raames.

Heinatööpäev 6. juulil (sõltub ilmast – jälgi reklaami)

Koduloomade peamiseks söödaks aegade jooksul on olnud hein. Loodusoludest tulenevalt säilis heinategemisel muude töödega võrreldes palju kauem nii ürgseid töövõtteid kui ka heinatööriistu. Hein niideti käsitsi vikatiga ja loogu võeti käsirehaga. Kuivatatud hein pandi looduslikul heinamaal saadudesse, mis hobusega kuhjaasemele või küüni juurde kokku veeti. Põldheina kuivatati põllul kärbistel, sardades või rõukudes. Heinakuu kuendal päeval kutsus Eesti Põllumajandusmuuseum kõiki heinateole. Nii nagu vanasti, niidame ka nüüd vikatiga heina ja võtame käsirehaga loogu, teeme heinasaadu ja paneme heina rõuku.

Täpsem info ja registreerimine: Ellen Pärn, tel: 738 3817, e-mail: ellen.parn@epm.ee

INFO

19. augustil kell 17.00
algab Reolas kiieplatsil Reola kultuurimaja
40. aastapäevale pühendatud

S U V E S I M M A N

- avatud on erinevad õpitoad
nii isetegijatele kui külalistele
- vaadata saab käsitöö- ja fotonäitust
(lastele on avatud meisterdamise nurk)
- kuulata võib rahvalikke laule ja
neid ise kaasa laulda
- päev lõpeb ühise jalakeerutusega
tantsumurul koos ansambliga KIHNU POISID
- päeva juhib Raimo Aas
- simmanile sissepääs tasuta

Reola kultuurimajas tegutsev
INN-GRUPP soovitab:
lühinäitemäng

IHAD JA MURED

(Aapeli "Meie issanda sipelgad" ainetel)
Reola kultuurimaja väikeses saalis
17. ja 18. augustil
algusega kell 20.00

Kurepalus tuleb XXIX meestelaulupäev

8. juulil toimub Kurepalus XXIX Haaslava meestelaulupäev. Seekordse peo moto on "Kooris laulda on popp". Seda väidet tulevad tõestama Virumaa poistekoor ja Revalia Noorte Meeste koor koos dirigent Hirvo Survaga. Muidugi on kohal ka Haaslava meeskoor ja tema ustavad sõpruskoorid. Puhkpilliseptett Soomest loob mõnusa meeleolu nii rongkäigus kui ka kontserdijärgsel simmanil.

Rongkäigu algus on planeeritud 17.30, laulupäeva pidulik avamine ning sellele järgnev kontsert algab kell 18.00.

Ootame rohket osavõttu!

Parimate tervitustega
ILONA VAAGEN,
Haaslava valla kultuuri- ja
spordinõunik

Õpilase sõidu kiipkaartidest

Kooliaasta lõpuks tuleb õpilastelt kokku koguda Õpilase sõidu kiipkaardid, sest tähtis on, et need püsiksid kindlasti sügiseni alles ja neid saaks kasutada ka järgmisel õppeaastal. Samuti saaks firma ülevaate sellest, kui palju kaarte on vaja sügisel uuesti väljastada. Järgmise õppeaasta Õpilase sõidu kiipkaartide taotlused koos kõikide tagastatud kiipkaartidega (nii kasutuskõlblikud kui ka -kõlbmatud) palume esitada AS-ile GoBus hiljemalt 1. augustiks Ülenurme Vallavalitsusse (Pargi 2, Ülenurme).

ERVIN NÕMME,
AS-i GoBus teenindusdirektor

Õnnitleme eakaid
sünnipäevalapsi!

Juuni

85

Aino Ratas

sündinud 5. juunil 1921. a
elukoht Külitse külas

80

Manivald Muru

sündinud 28. juunil 1926. a
elukoht Räni külas

Juuli

85

Aino Koosapöeg

sündinud 20. juulil 1921. a
elukoht Külitse külas

August

85

Alide Konsap

sündinud 28. augustil 1921. a
elukoht Ülenurme alevikus

80

Agnes Põldvere

sündinud 22. augustil 1926. a
elukoht Lemmatsi külas

